

Лешик Святослав Володимирович

Аспірант кафедри політології

Київський національний університет імені Тараса Шевченка (м. Київ, Україна)

<http://orcid.org/0009-0003-0333-4233>

e-mail: 7svl@i.ua

ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ: АДАПТАЦІЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Резюме

У статті здійснено комплексний аналіз європейських стандартів інформаційної політики та процесу їх адаптації в українське законодавство. Розглянуто теоретичні підходи до визначення сутності інформаційної політики, виокремлено ключові принципи та напрями розвитку у європейському контексті. На основі контент-аналізу та порівняльно-правового методу досліджено ступінь гармонізації українського законодавства з *acquis communautaire* ЄС, зокрема у сферах свободи слова, захисту персональних даних, доступу до публічної інформації та боротьби з дезінформацією.

Практична частина статті фокусується на розгляді українського законодавства в аспекті його гармонізації з *acquis communautaire* Європейського Союзу, зокрема в таких сферах, як медіарегулювання (новий Закон «Про медіа»), захист персональних даних (на шляху до імплементації GDPR), доступ до публічної інформації та протидія дезінформації. Проаналізовано інституційні зміни, які супроводжують цей процес, та виклики, що виникають у контексті політичної нестабільності, обмежених ресурсів, а також особливостей гібридної війни.

Виявлено, що Україна зробила значний прогрес у прийнятті та імплементації норм, що відповідають європейським стандартам, однак існують системні виклики, пов'язані з інституційною спроможністю, політичними факторами та сучасними інформаційними загрозами, що потребує активної державної політики, підвищення інституційної спроможності, а також залучення громадянського суспільства і медіа до процесів забезпечення відкритості та інформаційної безпеки. *Результати дослідження* підтверджують необхідність подальшого удосконалення нормативно-правової

бази, розвитку механізмів контролю та підвищення стійкості інформаційного середовища в Україні.

Ключові слова: інформаційна політика, європейські стандарти, адаптація, Україна, законодавство, свобода слова, захист персональних даних, дезінформація, євроінтеграція, медіарегулювання.

Вступ

У сучасному глобалізованому світі інформаційна політика стає центральним чинником забезпечення національної стійкості, демократії та євроінтеграції. Для успішного співжиття з європейськими партнерами українська держава призначила сферу інформації однією з пріоритетних у реформі законодавства та інституційних змін [1]. Процес європейської інтеграції України передбачає не лише політичну та економічну адаптацію, а й глибоке впровадження стандартів ЄС в інформаційній сфері. Зобов'язання в цій царині чітко окреслені в Угоді про асоціацію між Україною та ЄС, зокрема в розділі «Співробітництво у сфері інформаційного суспільства» (статті 386 – 389) та розділі про права людини й основоположні свободи. Адаптація європейських стандартів інформаційної політики в українське законодавство виконує роль не лише правового оновлення, а й чинника інституційної модернізації, демократичної консолідації та національної безпеки.

Мета статті – комплексний аналіз європейських стандартів інформаційної політики та засобів їх впровадження в умовах України.

Методи дослідження

Для комплексного вивчення європейських стандартів інформаційної політики та особливостей їх адаптації в Україні у статті застосовувалися такі *методи дослідження*:

Так, метод контент-аналіз нормативно-правових актів дозволив провести систематичний аналіз ключових законодавчих документів України та Європейського Союзу (зокрема законів, директив, рекомендацій), що регламентують інформаційну політику. Це дало змогу визначити ступінь гармонізації українського законодавства з європейськими стандартами, виділити спільні принципи та виявити нормативні прогалини.

Порівняльно-правовий метод забезпечив чітке розуміння нормативної бази, що дає змогу говорити про ступінь відповідності та проблемні аспекти гармонізації окремих положень національного законодавства України з відповідними нормами *acquis communautaire* ЄС, дозволив оцінити, наскільки глибокою є адаптація європейських норм, а також визначити виклики, які виникають при імplementації.

Метод системного аналізу дозволив розглянути теоретико-методологічні засади аналізу інформаційної політики, розкрити базові принципи

та стандарти інформаційної політики щодо євроінтеграції, дозволив обґрунтувати вибір ключових критеріїв оцінки ефективності адаптації стандартів та показати їхню роль у розвитку демократичного інформаційного середовища.

Метод аналізу і синтезу сприяв критичному узагальненню інформації й формуванню практичних рекомендацій і стратегічних висновків, важливих для подальшої імплементації європейських стандартів в Україні.

Результати дослідження

Інформаційна політика — це сукупність стратегічних, законодавчих та адміністративних заходів, спрямованих на формування, регуляцію та контроль інформаційних потоків у суспільстві. У контексті сучасної демократичної теорії інформаційна політика розглядається не лише як інструмент регуляції інформаційних потоків, а як стратегічна складова формування відкритого, інклюзивного та правового суспільства. Визначення засад ефективної інформаційної політики стало предметом міждисциплінарного аналізу — від політології та права до соціології та комунікаційних наук. У науковій літературі існує низка підходів до трактування цього поняття, залежно від історико-політичного контексту та дослідницької традиції.

Одним із класичних підходів до інформаційної політики є ліберально-плюралістичний, який акцентує на необхідності мінімального втручання держави та забезпеченні свободи слова, доступу до інформації, плюралізму джерел та думок. «Свобода вираження є фундаментальним принципом, що лежить в основі демократичних суспільств, забезпечуючи право громадян отримувати та поширювати інформацію без втручання» [2, р. 126]. Цей підхід глибоко вкорінений у працях Деніса Маккуейла, який наголошував, що демократичне суспільство передбачає наявність автономних ЗМІ, які виконують функції спостереження, критики та представлення публічного інтересу [2, р. 125 — 129].

Водночас, критична парадигма, що бере початок у франкфуртській школі, розглядає інформаційну політику як простір боротьби за гегемонію. Юрген Габермас у своїй концепції публічної сфери стверджував, що медіа можуть як сприяти раціональній комунікації в демократичному суспільстві, так і ставати інструментом маніпуляцій, коли ними керують комерційні або державні інтереси. «Публічна сфера формується як сфера нашого суспільного життя, в якій формується щось, що наближається до суспільної думки» [3, р. 27].

Сучасний розвиток цієї школи, зокрема у працях Крістіана Фукса, доповнює аналізом впливу цифрового капіталізму та інформаційної

нерівності. «Критичні медіа-дослідження мають виявляти владу та структурні нерівності в цифровому медіаландшафті» [4, р. 45].

Деякі інші автори, наприклад, Г. Кляйнвахтер [5] акцентують увагу на тому, що інформаційна політика — це форма «м'якого» регулювання, яка поєднує нормативні, технологічні та етичні механізми впливу.

У сучасному розумінні, як зазначає К. Рауб, інформаційна політика має три ключові виміри: регуляторний (встановлення правил доступу, поширення і захисту інформації); інституційний (участь державних і недержавних акторів у виробленні політики); комунікаційний (змістовне наповнення політики у форматі стратегічних комунікацій) [6, р. 435 — 457].

Сучасна Європейська модель інформаційної політики заснована на цінностях демократії, верховенства права та прав людини, як зафіксовано в документах Ради Європи та Європейської Комісії [7]. Європейський Союз розвиває концепцію інформаційного простору як публічного блага, в якому громадянин не є пасивним реципієнтом, а активним учасником комунікаційних процесів [8].

У межах європейської парадигми інформаційної політики формується нормативний консенсус, який спирається на такі принципи:

- пріоритет прав людини, зокрема права на свободу вираження поглядів та доступ до інформації;
- прозорість і підзвітність органів влади;
- цифрова інклюзія як основа демократизації публічного простору;
- захист персональних даних і регуляція цифрових платформ відповідно до публічного інтересу, що гарантується Регламентом GDPR [9] згідно з підходами, сформульованими у Стратегії цифрового єдиного ринку ЄС [10].

Особливе місце посідає концепція публічної сфери (Habermas), яка трансформується в цифрову добу у відповідності до політик цифрової інклюзії та кіберетики.

Ці принципи закріплені в низці базових документів: Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (ст. 10) [11], Хартія основних прав Європейського Союзу (ст. 11) [12], Рекомендації Ради Європи щодо управління Інтернетом, Стратегії Європейської Комісії щодо цифрового простору [13-14]. Європейський підхід передбачає системний моніторинг впровадження цих принципів.

Особливу роль у сучасному європейському підході відіграє концепція інформаційного суспільства, розвинута в документах ЮНЕСКО та ЄС, де інформація визнається ресурсом, рівнозначним економічному чи соціальному капіталу [15]. Ця парадигма спонукає держави створювати

прозорі, конкурентні й етичні умови для функціонування цифрових ринків та засобів масової комунікації, забезпечення універсального доступу до інформації

Новітнім трендом є впровадження в аналіз інформаційної політики концепції «інформаційної екосистеми» та «стійкості до дезінформації». Європейська служба зовнішньополітичної дії (EEAS) вказує на необхідність формування інформаційної стійкості суспільства, зокрема через інституалізацію протидії дезінформації. Під «інформаційною екосистемою» мається на увазі складне середовище взаємодії ЗМІ, соціальних мереж, платформ і аудиторій, що має бути підконтрольне демократичним принципам і не допускати монополії або зовнішнього втручання.

Інформаційна політика у європейському контексті є не лише інструментом регуляції, але й інтегративною складовою демократичного управління, що включає захист цифрових прав, протидію маніпуляціям та формування відкритого суспільного діалогу.

Зазначені концепти створюють основу для аналітичного осмислення імплементації європейських стандартів інформаційної політики в Україні, що є головним фокусом цієї статті. Що ж являють собою європейські стандарти інформаційної політики:

1) Свобода вираження поглядів. Це — один із наріжних каменів європейського підходу. Вона гарантується статтею 11 Хартії основоположних прав ЄС та статтею 10 Європейської конвенції з прав людини, і передбачає право кожного «одержувати й передавати інформацію та ідеї без втручання органів влади». Проте ця свобода не є абсолютною. ЄС формулює баланс між свободою слова та: боротьбою з мовою ворожнечі; захистом приватного життя; ахистом публічного порядку. Звідси випливають обмеження щодо дезінформації, маніпуляцій, мови ненависті та кібербулінгу, що мають особливе значення в умовах цифровізації публічної сфери [16, с. 32].

2) Плюралізм медіа. Європейські стандарти вимагають політичної, економічної та ідеологічної багатоманітності в медіапросторі, що забезпечується: прозорістю медіавласності; заборонаю монополізації та зловживання домінуючим становищем; підтримкою громадського мовлення та регіональних ЗМІ. У документах, як-от European Democracy Action Plan (2020/790), ЄС наголошує: медіаплюралізм — фундамент демократії, що забезпечує критичний контроль над владою.

3) Цифрова компетентність і відповідальність. ЄС підкреслює важливість формування інформаційної грамотності громадян, як частини стратегії протидії дезінформації. Наприклад, програми на зразок Digital Education Action Plan (2021 — 2027) [17] мають на меті формувати вміння критично сприймати інформацію в цифровому середовищі. У цьому

контексті інформаційна політика виходить за рамки лише регулювання — вона стає освітнім, культурним і цивілізаційним процесом, що формує відповідального громадянина як суб'єкта демократії.

4) Протидія інформаційним загрозам. Особливу увагу ЄС приділяє боротьбі з гібридними загрозами, іноземним втручанням і дезінформацією. Ідеологічно це базується на концепції *resilience* — стійкості демократичного суспільства до зовнішнього тиску. Стандарти тут включають: проактивну комунікацію з боку держави; прозорість політичної реклами (наприклад, Платформа *Transparency Centre*); обов'язання онлайн-платформ блокувати шкідливий контент. Як зазначено в *Strategic Compass for Security and Defence (2022)*: «Інформація — це не лише простір, але й зброя. Демократія має не лише оборонятися, але й нав'язувати свій інформаційний порядок денний» [10].

Відзначимо роль інституцій Європейського Союзу у формуванні стандартів інформаційної політики. Одним із ключових чинників, що забезпечує єдність і сталість інформаційної політики в Європейському Союзі, є діяльність наднаціональних інституцій. Вони формують нормативну основу, забезпечують координацію між державами-членами та виступають ініціаторами стратегічних підходів до медіаполітики, діджиталізації та інформаційної безпеки.

1) Європейська Комісія, зокрема її Генеральний директорат з комунікаційних мереж, контенту і технологій (*DG CONNECT*), виступає основним органом у виробленні інформаційної політики. Вона ініціює законодавчі пропозиції, такі як Закон про цифрові послуги [13] та Закон про цифрові ринки [14]. Зокрема в Європейській Комісії, про цифрову інклюзію акцентується, що: «Цифровий єдиний ринок має забезпечувати доступ до цифрових товарів і послуг для всіх громадян незалежно від їх географічного розташування» [10, р. 3].

2) Європейський парламент також відіграє важливу роль у легітимації та політичному узгодженні стандартів інформаційної політики. Через прийняття резолюцій та дебати з актуальних питань (наприклад, боротьби з дезінформацією чи захисту журналістів) парламент задає політичний вектор і суспільний пріоритет.

3) Рада ЄС та Європейська рада забезпечують узгодження позицій держав-членів, що є критично важливим при впровадженні загальноєвропейських стандартів на національному рівні. «Держави-члени мають гарантувати свободу вираження поглядів та право отримувати і поширювати інформацію без втручання з боку державних органів [18, р. 1134].

4) Європейська служба зовнішніх справ (*EEAS*), зокрема її підрозділ *East StratCom Task Force*, є ключовим інструментом протидії зовнішнім

інформаційним загрозам. «Побудова стійкості інформаційного середовища є необхідною для захисту демократії та національної безпеки» [17, р. 7]. Через платформу EUvsDisinfo вона ідентифікує російські кампанії дезінформації, що прямо стосуються питань безпеки та демократичної легітимності.

Зазначені інституції разом утворюють системну мережу розробки, впровадження та моніторингу інформаційної політики, базованої на спільних цінностях ЄС: прозорості, плюралізмі, недискримінації, захисті особистих даних та свободі вираження поглядів. Наприклад: Ініціатива ЄС «Кодекс практик щодо дезінформації» (2022 р.) об'єднує державні інституції, технологічні компанії (Meta, Google, TikTok), громадські організації та ЗМІ для розробки добровільного, але ефективного саморегулювання інформаційного простору.

Адаптація європейських стандартів в інформаційній політиці України. Інформаційна політика Європейського Союзу ґрунтується на принципах свободи вираження поглядів, плюралізму ЗМІ, прозорості влади, цифрових прав, захисту персональних даних та боротьби з дезінформацією. Адаптація цих стандартів в українське правове поле й інформаційну політику стала необхідною умовою інтеграції до спільного інформаційного простору ЄС.

1) Гармонізації національного законодавства з *acquis communautaire*. Зокрема:

- Закон України «Про медіа» (2022) замінив застаріле регулювання в галузі телебачення і радіомовлення, увібравши у себе положення Директиви ЄС про аудіовізуальні медіа-послуги (AVMSD). Закон визначає принципи прозорості власності, недопущення пропаганди війни, дискримінації, поширення дезінформації [19]. Закон «Про медіа», на думку А. Карпюк, — це зразок імплементації європейських норм у національну систему регулювання ЗМІ

- Закон України «Про доступ до публічної інформації» (2011) гармонізований із положеннями Конвенції Ради Європи про доступ до офіційних документів (Тромською конвенцією) та базується на принципах прозорості та відкритості діяльності органів влади [21];

- Закон «Про захист персональних даних» (2010, із правками 2021) зближено із Регламентом ЄС про захист персональних даних (GDPR) [22]. Заплановано ухвалення нового закону у 2025 році на основі моделі GDPR. GDPR став новим стандартом приватності, до якого Україна наближається поступово, але незворотно.

2) Інституційна адаптація. У рамках Угоди про асоціацію між Україною та ЄС створено механізм моніторингу гармонізації. Серед ключових інституцій:

- Національна рада з питань телебачення і радіомовлення отримала повноваження у дусі AVMSD, тобто наближена до моделі, прийнятої в країнах ЄС, з гарантіями незалежності, прозорості та підзвітності, що є свідченням про розбудову незалежного регулятора;

- Уповноважений ВРУ з прав людини забезпечує контроль за захистом персональних даних. У 2023 році Верховна Рада ухвалила новий законопроект щодо персональних даних, орієнтований на відповідність вимогам GDPR, що є критичним для забезпечення права на приватність у цифрову епоху;

- Міністерство цифрової трансформації реалізує політику відкритих даних та електронного урядування.

3) Запровадження європейських практик стратегічної комунікації. Зокрема, структури сектору безпеки та оборони переймають європейську модель комунікацій, орієнтовану на прозорість, запобігання фейкам, проактивне інформування суспільства та синхронізацію з цивільними інституціями.

Адаптація європейських стандартів інформаційної політики в українське законодавство виконує роль не лише правового оновлення, а й чинника інституційної модернізації, демократичної консолідації та національної безпеки. Оцінка ролі адаптації європейських стандартів в українське законодавство в сфері інформаційної політики може бути структурована за кількома взаємопов'язаними критеріями: нормативна, інституційна, практична, політична та безпекова ефективність.

1) Нормативна відповідність. Україна поступово гармонізує своє законодавство зі стандартами ЄС, особливо в рамках зобов'язань за Угодою про асоціацію. Це проявляється в ухваленні Закону «Про медіа» (2022) — відповідність AVMSD; реформі в сфері захисту персональних даних — наближення до GDPR; закріпленні принципів плюралізму, прозорості та протидії дезінформації. Загалом, нормативна адаптація є поступовою, хоча не повністю завершеною. Вона створює правову основу для зміцнення демократичних практик у медіасфері.

2) Інституційна імплементація. Відповідність стандартам вимагає не лише законів, а й інституцій, здатних їх втілити. Є позитивні приклади: реорганізація Нацради з питань телерадіомовлення з підвищенням її незалежності; створення Центру протидії дезінформації; посилення цифрових потужностей Держспецзв'язку та СБ. У. Однак залишаються виклики: нерівномірність впровадження — окремі положення європейських актів

реалізовані лише формально; політична нестабільність гальмує стратегічне планування інформаційної політики; виклики цифрової безпеки, особливо в умовах гібридної війни, вимагають адаптації європейських норм до особливостей воєнного стану. Формальне наближення до *acquis* не гарантує ефективної імплементації без належної інституційної спроможності [23, с. 59].

3) Практична ефективність. Успіх адаптації визначається не лише прийнятими законами, а й практикою їх застосування: зростає обізнаність про права користувачів цифрових сервісів; запроваджуються механізми прозорості політичної реклами; країна активно співпрацює з ЄС у сфері кібербезпеки. Разом з тим, розрив між нормою і практикою ще значний — особливо щодо розслідувань маніпуляцій, тіншової реклами та політичного впливу на ЗМ. І. Україна потребує стратегічної дорожньої карти адаптації стандартів ЄС в інформаційній сфері; підвищення юридичної визначеності, прозорості процедур, захисту прав користувачів має стати пріоритетом. «Імплементація європейських стандартів має бути не лише інструментом формальної інтеграції, але й засобом демократизації інформаційного середовища» [24, с. 12]. Загалом, адаптація має позитивний вектор, однак ефективність обмежена браком ресурсів і слабкою практикою виконання;

4) Політична сталість. Європейська модель інформаційної політики передбачає незалежність від політичної кон'юнктури. В Україні: спостерігається політизація регуляторів, політичний тиск на медіа та загрози редакційній незалежності; уряд іноді використовує інформаційну політику як інструмент впливу, а не служіння; недостатній розвиток саморегулювання журналістської спільноти. Загалом, адаптація формальна, без політичної сталості не гарантує демократичної інформаційної системи.

5) Спроможність до протидії гібридним загрозам. Україна — країна, яка одночасно адаптує стандарти ЄС та перебуває під інформаційною агресією. Це унікальний випадок, який робить роль євростандартів не лише нормативною, а й екзистенційною: європейські підходи дають інструменти розпізнавання і блокування фейків; створюють інфраструктуру інформаційної стійкості, важливу в умовах війни; дозволяють Україні стати суб'єктом, а не об'єктом, міжнародної інформаційної політики.

За висновками EU4Digital, «інституційна сталість реформ в інформаційній політиці України можлива лише за умов незалежності регуляторів, цифрової трансформації та впровадження європейських механізмів контролю прозорості ЗМІ» [25, р.14].

Таким чином, адаптація європейських стандартів в українській інформаційній політиці є складним, але послідовним процесом, що

супроводжується як юридичними змінами, так і трансформацією стратегічного мислення держави.

Зведена таблиця порівняння європейських стандартів інформаційної політики та відповідних норм українського законодавства з коментарями і посиланнями (це авторський аналітичний продукт на основі офіційних документів ЄС і законодавства України)

Висновки

Аналіз теоретичних підходів до інформаційної політики свідчить про те, що вона є не просто сукупністю регуляторних норм, а важливою складовою демократичного управління, що забезпечує права громадян на доступ до інформації, свободу вираження думок, а також прозорість і підзвітність влади. Європейські стандарти інформаційної політики, закріплені в низці ключових документів Ради Європи та Європейського Союзу, формують уніфіковані принципи, які охоплюють свободу слова, захист персональних даних, боротьбу з дезінформацією та цифрову інклюзію.

Впровадження цих стандартів в Україні стало пріоритетом у контексті євроінтеграційних зобов'язань і є частиною ширшої стратегії модернізації державних інститутів і формування відкритого інформаційного суспільства. Законодавчі ініціативи, такі як прийняття нового Закону «Про медіа», гармонізація норм захисту персональних даних із GDPR, посилення законодавства щодо доступу до публічної інформації демонструють поступовий прогрес на шляху наближення українського законодавства до європейських стандартів.

Водночас, процес адаптації стикається з низкою викликів, серед яких варто виділити недостатній рівень інституційної спроможності, політичні ризики, а також виклики, зумовлені сучасними гібридними загрозами і необхідністю оперативної протидії дезінформації. Ці фактори впливають на ефективність реалізації норм і вимагають посилення координації між різними державними органами та активнішої участі громадянського суспільства.

Отже, для успішної інтеграції європейських стандартів інформаційної політики в український контекст необхідне комплексне, послідовне впровадження нормативно-правових змін, удосконалення інституційних механізмів контролю і підтримки медіа-середовища, а також формування стійкості суспільства до інформаційних загроз. Це відкриває перспективи не лише для підвищення якості інформаційної політики, а й для поглиблення демократичних процесів в Україні.

Список посилань

1. Закон України «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 року №2657-ХІІ (в редакції станом на 2024 р.).

- Відомості Верховної Ради України. 1992. № 48, ст. 650.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
2. McQuail, Denis. (2010). *Mass Communication Theory* (6th ed.). London: Sage Publications. 2010, 621 p. [fuchsc.net+4Internet Archive+4openlibrary.org+4](https://www.fuchsc.net/InternetArchive/4openlibrary.org/4)
 3. Habermas, J. (1989). *The Structural Transformation of the Public Sphere*. Cambridge: MIT Press. 328 p.
 4. Fuchs, C. (2011). *Foundations of Critical Media and Information Studies*. New York: Routledge. 388 p.
 5. Kleinwächter, Wolfgang. (2004). *Beyond ICANN vs ITU? How WSIS Tries to Enter the New Territory of Internet Governance* 27 p. [wgig.org+4study.sagepub.com+4Internet Archive+4](https://www.wgig.org/4study.sagepub.com/4InternetArchive/4)
 6. Raub, J. (2005). *Governance, Accountability and the Public Sphere*. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 15(3), 435 – 457.
 7. Council of Europe. (2007). *Recommendation CM/Rec(2007)16 of the Committee of Ministers to member states on measures to promote the public service value of the Internet*. Strasbourg: Council of Europe. Retrieved from <https://rm.coe.int/1680704415>
 8. European Commission. (2018). *Strengthening European identity through education and culture: The European Commission's contribution to the Leaders' meeting in content/EN/TXT/?uri=COM%Gothenburg, 17 November 2017 (COM(2017) 673 final)*. Brussels. <https://eur-lex.europa.eu/legal/3A2017%3A673%3AFIN>.
 9. Regulation (EU) 2016. /679 (GDPR). (2016, 27.04). *Офіційний журнал ЄС (OJ L ,119)*.
 10. *Digital Single Market Strategy for Europe (2015)*. European Commission, COM, 192 p. [welt.de+15merlin.obs.coe.int+15clearygottlieb.com+15amazon.com](https://www.welt.de/15merlin.obs.coe.int/15clearygottlieb.com/15amazon.com)
 11. *Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами (Європейська Конвенція з прав людини)*. Раїфіковано Законом № 475/97-ВЗ від 17.07.97. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
 12. *Хартія основних прав Європейського Союзу. Урочиста прокламація від 07.12.2000. ІПС ЛІГА: ЗАКОН: https://ips.ligazakon.net*
 13. *Digital Services Act (DSA). (2022, 19.10). Official Journal of the European Union (OJ L 277), 102 p. op.europa.eu+11eur-lex.europa.eu+11europarl.europa.eu+11*

14. Digital Markets Act (DMA). (2022, 14.09), 66p. investopedia.com+6eur-lex.europa.eu+6time.com+6
15. UNESCO. (2005). *Towards Knowledge Societies*. Paris: UNESCO Publishing.
16. Шевченко А. В. Свобода слова в Україні у контексті євроінтеграції: оцінка стану та перспективи. *Інформаційне суспільство*. 2005. № 2. С. 32 – 39.
17. Digital Education Action Plan (2021 – 2027). (2020). European Commission, COM, 30 p. europarl.europa.eu+6eur-lex.europa.eu+6ract-for-skills.ec.europa.eu+6
18. Dragomir, M. (2018). Control the money, control the media: How government uses funding to keep media in line. *Journalism*, 19(8), 1131 – 1148. <https://doi.org/10.1177/1464884917724621>
19. Закон України № 2849-IX від 13 грудня 2022 року «Про медіа» (2022). Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
20. Карпюк А. Г. Імплементация норм права ЄС у сфері медіа: виклики для правової системи України. *Право України*. 2020. № 11. С. 45 – 56. <https://doi.org/10.33498/law2020.11.045>
21. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13 січня 2011 року №2939-VI. (2011). *Відомості Верховної Ради України*, 2011, №32, ст. 314. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>
22. Закон «Про захист персональних даних» № 2297-VI від 01.06.2010. Редакція 10.0125. (2010). ІПС ЛІГА: ЗАКОН: <https://ips.ligazakon.net>
23. Мельник Р. С. Європейські стандарти інформаційної політики: сутність і напрями імплементації в Україні. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2021. № 3. С. 56 – 63. <https://doi.org/10.31359/2617-9067-2021-3-56>
24. Батурин Ю. Л. *Інформаційна безпека та демократія: виклики цифрової доби*. Київ: Інститут інформаційної безпеки. 2023. 160 с.
25. EU4Digital. (2022). *Mapping national broadband development policies and strategies in the Eastern partner countries*. Brussels: EU4Digital Facility. Retrieved from <https://eufordigital.eu/library/mapping-national-broadband-policies-2022>

References

1. Verkhovna Rada of Ukraine. (1992). Law of Ukraine «On Information» No. 2657-XII of October 2, 1992 (as amended in 2024). Vidomosti of the Verkhovna Rada of Ukraine, 1992(48), Article 650. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
2. McQuail, D. (2010). *Mass Communication Theory* (6th ed.). London: Sage Publications. 621 p.
3. Habermas, J. (1989). *The Structural Transformation of the Public Sphere*. Cambridge: MIT Press. 328 p.
4. Fuchs, C. (2011). *Foundations of Critical Media and Information Studies*. New York: Routledge. 388 p.
5. Kleinwächter, W. (2004). Beyond ICANN vs ITU? How WSIS Tries to Enter the New Territory of Internet Governance. 27 p. Retrieved from wgig.org / study.sagepub.com / Internet Archive.
6. Raub, J. (2005). Governance, accountability and the public sphere. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 15(3), 435 – 457.
7. Council of Europe. (2007). Recommendation CM/Rec(2007)16 of the Committee of Ministers to member states on measures to promote the public service value of the Internet. Strasbourg: Council of Europe. <https://rm.coe.int/1680704415>
8. European Commission. (2018). Strengthening European identity through education and culture: The European Commission's contribution to the Leaders' meeting in Gothenburg, 17 November 2017 (COM(2017) 673 final). Brussels. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2017%3A673%3AFIN>
9. European Union. (2016, April 27). Regulation (EU) 2016/679 (General Data Protection Regulation – GDPR). *Official Journal of the European Union*, L 119.
10. European Commission. (2015). *Digital Single Market Strategy for Europe* (COM). 192 p. Retrieved from welt.de / merlin.obs.coe.int / clearygottlieb.com / amazon.com
11. Council of Europe. (1950). *Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms* (with protocols). Ratified by Ukraine by Law No. 475/97-VR of 17.07.1997. <https://zakon.rada.gov.ua>
12. European Union. (2000, December 7). *Charter of Fundamental Rights of the European Union*. <https://ips.ligazakon.net>

13. European Union. (2022, October 19). Digital Services Act (DSA). Official Journal of the European Union, L 277, 102 p. <https://op.europa.eu / eur-lex.europa.eu / europarl.europa.eu>
14. European Union. (2022, September 14). Digital Markets Act (DMA). 66 p. <https://investopedia.com / eur-lex.europa.eu / time.com>
15. UNESCO. (2005). Towards Knowledge Societies. Paris: UNESCO Publishing.
16. Shevchenko, A. V. (2022). Freedom of speech in Ukraine in the context of European integration: assessment and prospects. Information Society, (2), 32 – 39.
17. European Commission. (2020). Digital Education Action Plan (2021 – 2027). COM, 30 p. <https://europarl.europa.eu / eur-lex.europa.eu / pact-for-skills.ec.europa.eu>
18. Dragomir, M. (2018). Control the money, control the media: How government uses funding to keep media in line. Journalism, 19(8), 1131 – 1148. <https://doi.org/10.1177/1464884917724621>
19. Verkhovna Rada of Ukraine. (2022). Law of Ukraine No. 2849-IX of December 13, 2022 «On Media». <https://zakon.rada.gov.ua>
20. Karpiuk, A. H. (2020). Implementation of EU legal norms in the media sector: challenges for Ukraine’s legal system. Law of Ukraine, (11), 45 – 56. <https://doi.org/10.33498/law2020.11.045>
21. Verkhovna Rada of Ukraine. (2011). Law of Ukraine «On Access to Public Information» No. 2939-VI of January 13, 2011. Vidomosti of the Verkhovna Rada of Ukraine, 2011(32), Article 314. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>
22. Verkhovna Rada of Ukraine. (2010). Law of Ukraine «On Personal Data Protection» No. 2297-VI of June 1, 2010 (as amended as of 10.01.2025). <https://ips.ligazakon.net>
23. Melnyk, R. S. (2021). European standards of information policy: essence and directions of implementation in Ukraine. Legal Journal of the National Academy of Internal Affairs, (3), 56 – 63. <https://doi.org/10.31359/2617-9067-2021-3-56>
24. Baturyn, Yu. L. (2023). Information security and democracy: challenges of the digital age. Kyiv: Institute of Information Security. 160 p.
25. EU4Digital. (2022). Mapping national broadband development policies and strategies in the Eastern partner countries. Brussels: EU4Digital Facility. <https://eufordigital.eu/library/mapping-national-broadband-policies-2022>

Leshyk Svyatoslav

Postgraduate student of the Department of Political Science

Taras Shevchenko National University of Kyiv (Kyiv, Ukraine)

<http://orcid.org/0009-0003-0333-4233>

e-mail: 7svl@i.ua

**EUROPEAN STANDARDS OF INFORMATION POLICY:
ADAPTATION AND IMPLEMENTATION IN UKRAINE**

Abstract

This article provides a comprehensive analysis of European standards of information policy and the process of their adaptation within Ukrainian legislation. Theoretical approaches to defining the essence of information policy are examined, with key principles and development directions highlighted in the European context. Based on content analysis and the comparative legal method, the article explores the degree of harmonization between Ukrainian legislation and the EU *acquis communautaire*, particularly in the areas of freedom of expression, personal data protection, access to public information, and countering disinformation.

The practical section of the article focuses on the harmonization of Ukrainian legislation with the EU *acquis communautaire*, especially in such domains as media regulation (the new Law «On Media»), personal data protection (on the path toward GDPR implementation), access to public information, and combating disinformation. Institutional transformations accompanying this process are analyzed, along with the challenges posed by political instability, limited resources, and the peculiarities of hybrid warfare.

The study finds that Ukraine has made significant progress in adopting and implementing norms aligned with European standards. However, systemic challenges remain, including institutional capacity, political factors, and contemporary information threats. These call for active state policy, enhanced institutional capacity, and the engagement of civil society and the media in ensuring transparency and information security. The results of the study confirm the necessity of further improvement of the regulatory framework, the

development of monitoring mechanisms, and the strengthening of Ukraine's information environment resilience.

Keywords: information policy, European standards, adaptation, Ukraine, legislation, freedom of expression, personal data protection, disinformation, European integration, media regulation.

Стаття надійшла до редакції 11.06.25

© Лешик С. В., 2025